

By-, Land- og
Kirkeministeriet

Folketingets Kirkeudvalg
lov@ft.dk
Betina Kastbjerg (betina.kastbjerg@ft.dk)

Kirkeudvalget har ved brev af 6. december 2024 (KIU alm. del – spørgsmål 18) bedt om min besvarelse af spørgsmål:

”Vil ministeren oplyse, hvordan myndighederne kontrollerer og fører tilsyn med de handlinger, der foregår i trossamfund - herunder moskeerne”

Svar:

Jeg kan oplyse, at By-, Land- og Kirkeministeriet udelukkede fører tilsyn med trossamfund, der er anerkendt i Danmark efter lov om trossamfund uden for folkekirken (trossamfundsloven).

Trossamfundsregistret indeholder for det første oplysninger om anerkendte trossamfunds stamoplysninger (navn, adresse, kontaktperson m.v.), vedtægter, trosgrundlag og centrale ritualer. Disse grundlæggende oplysninger om trossamfundet registreres og indberettes første gang i forbindelse med trossamfundets anerkendelse som trossamfund, jf. § 7, stk. 4, i trossamfundsloven.

Trossamfundsregistret indeholder for det andet oplysninger om anerkendte trossamfunds årlige indberetninger af årsregnskaber, herunder oplysninger om donationer, jf. trossamfundslovens § 21, samt antal myndige medlemmer.

Det enkelte anerkendte trossamfund hhv. menighed er forpligtet til at indberette ovenstående oplysninger til Trossamfundsregisteret og sikre, at de er korrekte. Oplysningerne bidrager til at skabe åbenhed og gennemsigtighed om trossamfundenes organisation og økonomi. By-, Land- og Kirkeministeriet fører løbende tilsyn med alle trossamfundenes oplysninger i Trossamfundsregistret. Tilsynet indebærer bl.a., at det ved ændringer i vedtægter og ved væsentlige ændringer i trosgrundlag og centrale ritualer bliver påset, at trossamfundet fortsat opfylder kravet om at være et trossamfund, jf. trossamfundslovens § 1 og § 7, stk. 1.

Ministeriet fører endvidere årligt tilsyn med, at årsregnskaber, donationsoplysninger og medlemstal indberettes til Trossamfundsregistret og med, at de opfylder de formelle krav. By-, Land- og Kirkeministeriet fører desuden et årligt stikprøvetilsyn med, om de indberettede årsregnskaber og donationsoplysninger lever op til kravene i bekendtgørelse om Trossamfundsregistret (registerbekendtgørelsen).

By-, Land- og Kirkeministeriet fører således løbende tilsyn med, at anerkendte trossamfund og menigheder overholder deres oplysningspligt og i øvrigt opfylder betingelserne for at være anerkendt, herunder lovlighedskravet i trossamfundslovens § 7, stk. 1, nr. 2.

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
e-post km@km.dk

Akt nr.: 456949

Dette akt nr. bedes oplyst ved
henvendelse til Kirkeministeriet

Dato: 15. januar 2025

En forkynder i et anerkendt trossamfund kan desuden ansøge kirkeministeren om at få adgang til at foretage vielser med borgerlig gyldighed. Det fremgår af § 15, stk. 1, i lov om trossamfund uden for folkekirken, sammenholdt med § 17, stk. 2, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning.

Hvis By-, Land- og Kirkeministeriet får kendskab til oplysninger, der kan have betydning for grundlaget for vielsesbemyndigelsen, kan ministeriet iværksætte en tilsynssag mod den pågældende vielsesforretter. Ministeriet undersøger i givet fald, om betingelserne for tildelingen af vielsesbemyndigelse fortsat er opfyldte.

Kirkeministeren kan tilbagekalde en vielsesbemyndigelse, hvis vielsesforretteren ikke opfylder betingelserne for bemyndigelsen, eller hvis vielsesforretteren ikke i udøvelsen af sin funktion overholder dansk lovgivning, jf. trossamfundslovens § 19, stk. 2 og 3.

Jeg har endvidere til brug for besvarelsen indhentet svarbidrag fra en række ministerier, som jeg kan henholde mig til.

Social- og Boligministeriet har oplyst følgende:

”Social- og boligministeriets departement fører på ministerens vegne et overordnet ulovbestemt ressorttilsyn med lovgivningen på ressortområdet. Tilsynet har som sit overordnede formål at sikre borgernes retssikkerhed og korrekt forvaltning. Tilsynet retter sig mod de myndigheder, som anvender den lovgivning, som ministeriet er ansvarlig for.

Af lovgivning der hører under Social- og Boligministeriets ressortområde vurderes ægteskabslovgivningen at være særlig relevant for trossamfund.

Ægteskab indgås ved kirkelig eller borgerlig vielse. Kirkelig vielse kan finde sted inden for folkekirken, når en af parterne hører til denne, og inden for de anerkendte trossamfund, når en af parterne hører til pågældende trossamfund. Borgerlig vielse finder sted i kommunerne. Uanset om ægteskab indgås ved kirkelig eller borgerlig vielse, forudsætter indgåelse af et ægteskab med borgerlig gyldighed, at parret opfylder de ægteskabsbetingelser, der fremgår af ægteskabslovens kapitel 1, herunder at begge parter skal være fyldt 18 år.

Det er kommunen, der foretager prøvelsen af, om ægteskabsbetingelserne er opfyldt. Hvis ikke begge parter enten har dansk indfødsret, statsborgerskab i et af de andre nordiske lande, tidsubegrænset opholdstilladelse i Danmark eller ret til tidsubegrænset ophold i Danmark efter EU-reglerne, foretages prøvelsen af Familieretshuset.

Ægteskabsloven regulerer ikke religiøse vielser uden borgerlig gyldighed, og prøvelsen ved myndighederne omfatter derfor ikke disse.

Social- og Boligministeriets ulovbestemte ressorttilsyn er således i forhold til ægteskabslovgivningen rettet mod kommunerne og Familieretshuset, mens ministeriet ingen tilsynsbeføjelse har i forhold til det enkelte trossamfund.”

Udlændinge- og Integrationsministeriet har oplyst følgende:

Akt nr.:
Side 3

”Udlændinge- og Integrationsministeriet fører ikke systematisk og løbende kontrol og tilsyn med anerkendte trossamfund i Danmark, da dette henhører under By-, Land- og Kirkeministeriets ressort. Ministeriet arbejder dog i visse tilfælde med oplysninger om nogle trossamfund i kraft af Udlændingestyrelsens administration af en række lovbestemte ordninger.

For eksempel forvalter Udlændingestyrelsen den nationale sanktionsliste for religiøse forkyndere, som er et element i en række af initiativer rettet mod religiøse forkyndere, der søger at undergrave danske love og værdier og understøtte parallelle retsopfattelser.

Herudover bidrager Udlændingestyrelsens Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme (CDE) til forvaltningen af lov om forbud mod modtagelse af donationer fra visse fysiske og juridiske personer (donationsloven). Loven har til formål at modvirke, at fysiske og juridiske personer kan modarbejde eller underminere demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder ved at give donationer til personer og organisationer i Danmark.

CDE undersøger løbende personer og organisationer som led i forvaltningen af den nationale sanktionsliste og donationsloven. Disse undersøgelser kan omfatte potentielle religiøse modtagermiljøer i Danmark, herunder både trossamfund, som er anerkendte efter trossamfundsloven, og trossamfund som ikke er anerkendte. CDE videregiver inden for gældende regler relevante oplysninger, som centeret bliver bekendt med, til relevante myndigheder.”

Skatteministeriet har oplyst følgende:

”Skatteministeriet har indhentet bidrag fra Skattestyrelsen til besvarelse af spørgsmålet på Skatteministeriets område.

”Indledningsvist kan det bemærkes, at religiøse samfund skatteretligt er en samlebetegnelse for anerkendte trossamfund af By-, Land- og Kirkeministeriet og deres tilknyttede menigheder, forsamlinger eller kredse mv., nuværende valgmenigheder og religiøse organisationer og sammenslutninger af disse.

Skattestyrelsen kontrollerer årligt religiøse samfund på baggrund af Aftale om initiativer rettet mod religiøse forkyndere, som søger at undergrave danske love og værdier og understøtter parallelle retsopfattelser, som blev indgået mellem den daværende regering (Venstre) og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti den 31. maj 2016. Aftalen sikrer bl.a., at skattebegunstigelser ikke omfatter foreninger, hvis formål og adfærd modarbejder eller underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. I tilfælde, hvor en forenings formål eller adfærd indikerer dette, indkalder Skattestyrelsen en redegørelse fra det religiøse samfund.

Med aftalen blev Skattestyrelsens løbende kontrol styrket, så der årligt og tilfældigt udvælges religiøse samfund, der er godkendte efter ligningslovens § 8A og § 12, stk. 3.

Akt nr.:
Side 4

Kontrollen har til formål at sikre korrekte fradrag for gaver og løbende ydelser efter ligningslovens § 8A og § 12, og om betingelserne for godkendelse efter ligningsloven er opfyldt. Skattestyrelsen kan i tilfælde, hvor kontrollen har ført til, at godkendelsen er blevet tilbagekaldt i forbindelse med ansøger om ny godkendelse kræve, at det religiøse samfund redegør for igangsatte initiativer for at leve op til betingelserne for godkendelse.

Derudover kræver det Skattestyrelsens godkendelse at modtage fradragsberettigede gaver og løbende ydelser efter ligningsloven. Godkendelsen er løbende, men det religiøse samfund mv. skal årligt indberette oplysninger til Skattestyrelsen i et gaveskema. Indberettes oplysningerne ikke i skemaet, tilbagekaldes godkendelsen. I tilfælde, hvor det religiøse samfund efterfølgende anmoder om en ny godkendelse, vil Skattestyrelsen gennemgå alle betingelser for godkendelse, herunder om formål og adfærd modarbejder eller underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

Endelig har Skattestyrelsen udover kontrol af religiøse samfund som led i ovenstående politiske aftale en løbende indsats på området for Non-Profit Organisations (NPO'er), herunder religiøse samfund. Hvis Skattestyrelsen som led i dette kontrolarbejde eller på anden vis får konkret mistanke om hvidvask eller terrorfinansiering, sker der – i overensstemmelse med reglerne i hvidvasklovgivningen – underretning til Hvidvasksekretariatet i National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK)."

Kulturministeriet har oplyst følgende:

"Kulturministeriet henviser til deres besvarelse af KUU alm. del – spørgsmål nr. 229 (2023-2024)."

Det nævnte svar fra kulturministeren af 3. oktober 2024 er vedlagt til orientering.

Morten Dahlin

/ Jens-Christian Hedegaard Holm